

Vertinimas ir įsivertinimas - vaiko savarankiškumo ir atsakomybės ugdymo instrumentai

EGLĖ RAUDELIŪNIENĖ,
Kaišiadorių r. Žiežmarių mokyklos-darželio „Vaikystės dvaras“ direktorė,
išorės vertintoja, švietimo lyderystės konsultantė (LL2),
Kaišiadorių rajono LL3 kūrybinės komandos narė

2019-03-28

IŠTAKOS

„LYDERIŲ LAIKAS 3“

Kaišiadorių rajono savivaldybės pokyčio projektas

„ĮSIVERTINIMAS, UGDANTIS **VAIKO** ATSAKOMYBĘ IR SAVARANKIŠKUMĄ“

LYDERIŲ LAIKAS
lyderiulaikas.smm.lt

ŽINGSNIAI:

- Respublikinė metodinė-praktinė konferencija (2018-04-18) „**Įsivertinimas – vaiko savarankiškumo ir atsakomybės ugdymo instrumentas**“;
- Ikimokyklinio ugdymo švietimo įstaigų vadovų asociacijos susirinkimas (konferencijos refleksija);
- Mokymai ir konsultacijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams;
- **TYRĖJŲ KONSULTACIJA SAVIVALDYBĖS KŪRYBINEI KOMANDAI;**
- Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo veiklų stebėseną Kaišiadorių rajono mastu;
- Respublikinė metodinė-praktinė konferencija ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams (2019-06-12) „**Nuo uždavinio iki rezultato**“.

Respublikinė metodinė-praktinė konferencija „Įsivertinimas – vaiko savarankiškumo ir atsakomybės ugdymo instrumentas“

Švietimo sistemoje kiekvieno lygmens **kokybę lemia prieš jį buvęs lygmuo**. Vadinasi, apie kokybišką ugdymą reikia kalbėti **nuo ikimokyklinio ugdymo įstaigos**. Ikimokyklinis ugdymas turi atitikti lanksčias bei labai kokybiškas paslaugas. Būtent šios įstaigos turi **puoselėti ugdymo kokybę**.

(Rado, 2003; Tharmasseelan, 2007).

Svarbiausios kompetencijos (gebėjimai), kurios laiduotų sėkmingą ir laimingą žmogaus gyvenimą

- ▶ gebėti: dalyvauti bendrame gyvenime, gyventi ir veikti kartu su kitais (**socialumo** kompetencija – **santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais**);
- ▶ gebėti suprasti ir būti suprastam (**komunikavimo** kompetencija – **sąsąlytinė, sąsąlytinė kalba**);
- ▶ stebėti ir pažinti, tyrinėti ir atrasti save ir aplinkinį pasaulį (**pažinimo** kompetencija – **aplinkos pažinimo**);
- ▶ norėti ir mokėti mokytis (**mokėjimo mokytis** kompetencija – **mokėjimas mokytis**);
- ▶ lanksčiai, sklandžiai, originaliai mąstyti ir aktyviai veikti (**iniciatyvumo ir kūrybos** kompetencija – **meninė raiška, kūrybiškumas**);
- ▶ gyventi darnoje su savo jausmais ir kūnu ir su savo aplinka (**asmeninė** kompetencija – **savireguliacija, emocijos**).

Respublikinė metodinė-praktinė konferencija. DALYVIAI

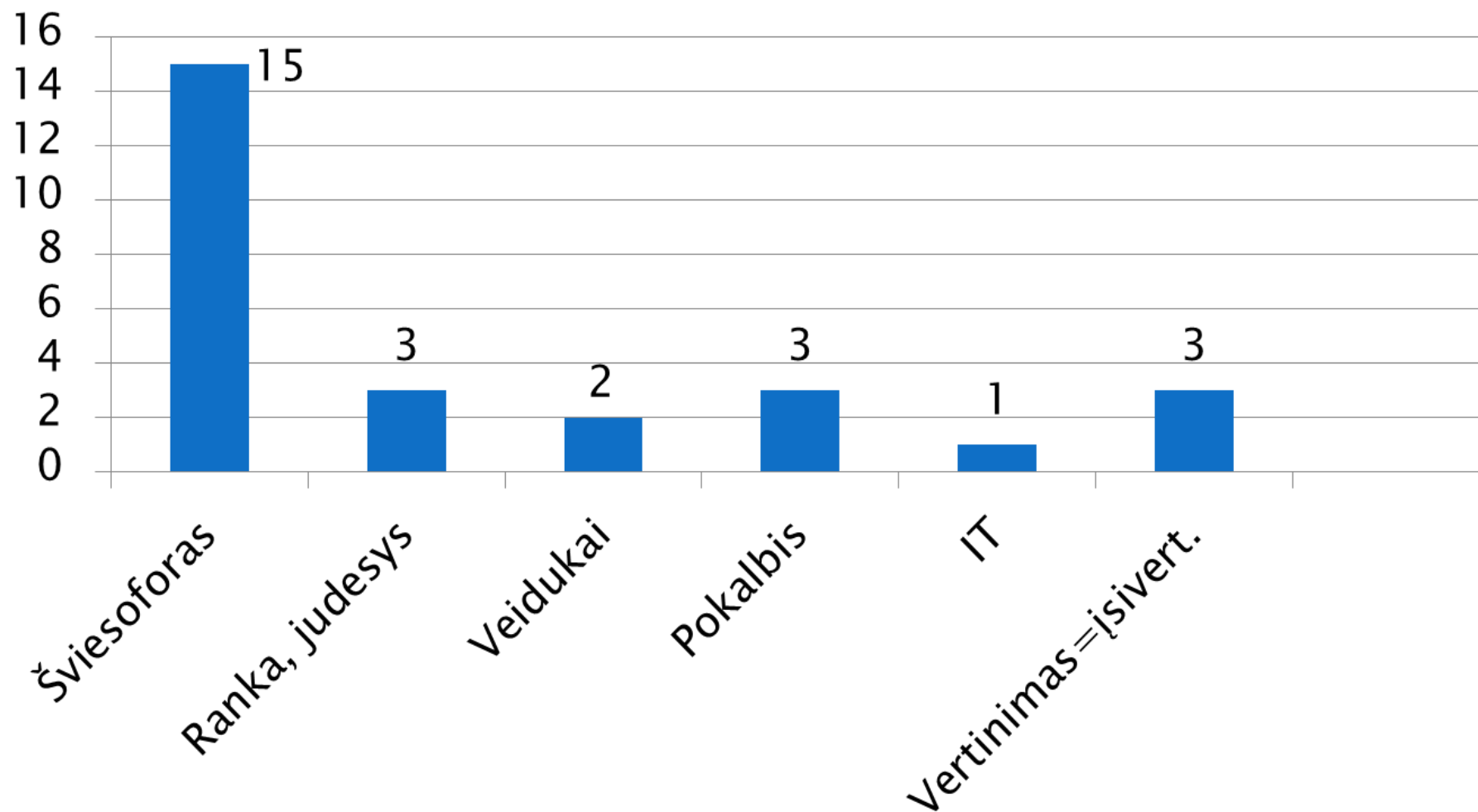
98 dalyviai:

- Kaišiadorių rajonas,
- Vilnius,
- Kaunas,
- Elektrėnai,
- Aukštadvaris,
- Vievis

[illegible]

METODŲ LENTELĖS ANALIZĖ

METODAI (N=26)

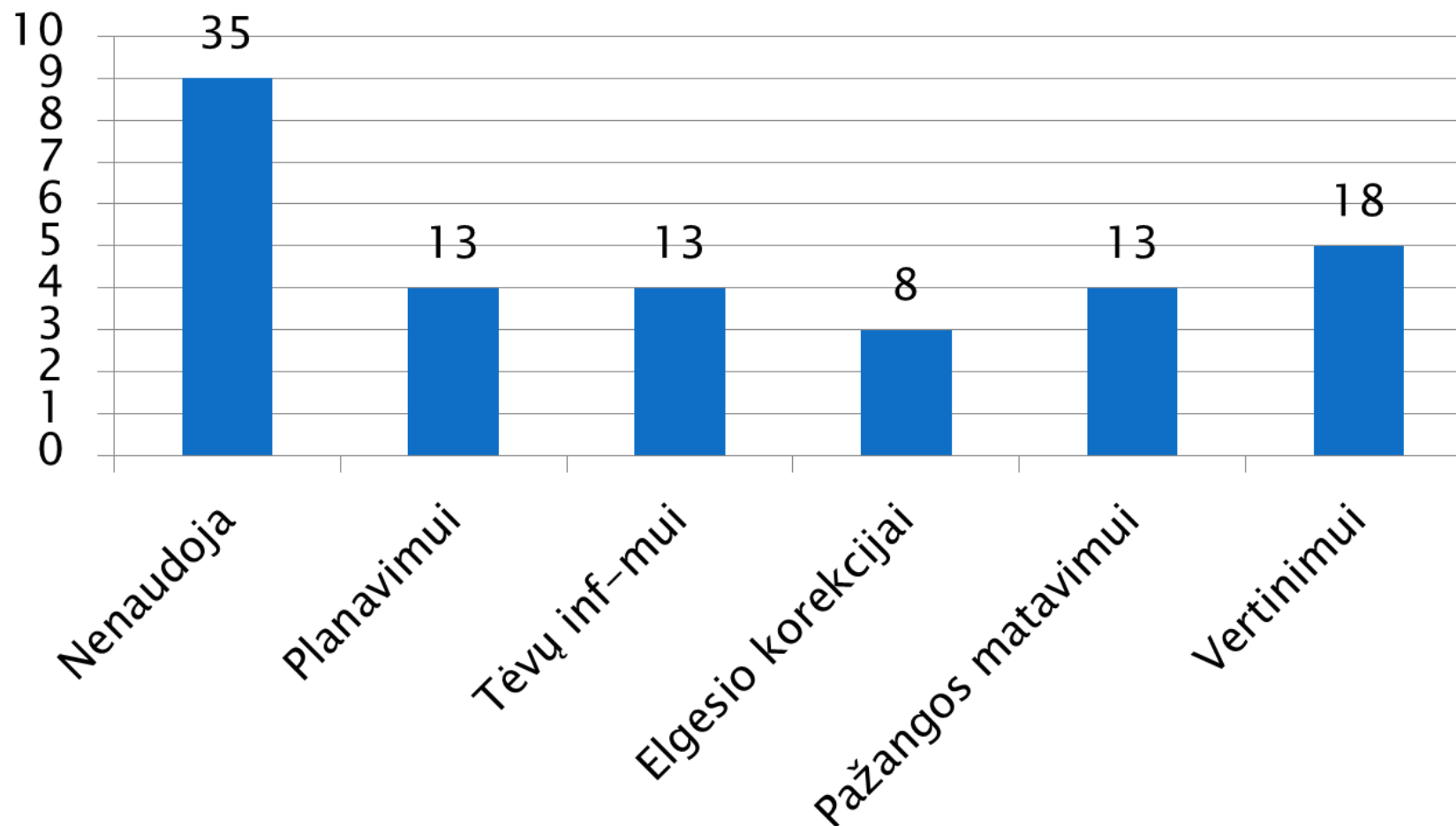
Priemonės: popierius, rankos, segtukai, vaikų darbeliai

Naudojimo veiksmingumas:

1. Emocijų pažinimas (refleksija ar įsivertinimas?)
2. Vieną kartą paminėta pažanga
3. Rankų mankšta...
4. Naudoja vertinimui...
5. Negalėjo įvardinti (15 arba 58 proc.)

Duomenų naudojimas: ...

ĮSIVERTINIMO DUOMENŲ NAUDOJIMAS – PROC. IŠRAIŠKA (N=26)

IŠVADOS:

- **Veikla** ne visada struktūruota;
- Įsivertinimas dažnai fragmentiškas, iki galo neaiški jo nauda vaikui ir pedagogui;
- Įsivertinimo būdai: dominuoja „šviesoforas“;
- Pagalbos vaikui specialistai neįveiklinami;
- Įsivertinimo duomenų naudojimas: 35 % pedagogų duomenų nenaudoja.

Ikimokyklinio ugdymo švietimo įstaigų vadovų asociacijos susirinkimas (konferencijos refleksija)

SUSITARIMAI PO KONFERENCIJOS:

1. susitarimai dėl ikimokyklinio amžiaus **vaikų vertinimo ir įsivertinimo** (vienodos tvarkos, sistemos, aprašai, kuriuos kiekviena įstaiga galėtų pritaikyti savo vaikų ir bendruomenės poreikiams);
2. **mokymai** ikimokyklinio ugdymo pedagogams „Vaiko veiklos įsivertinimas“ – Sigita Balčiūnienė, Utenos Lopšelio – darželio „Želmenėlis“ direktorė;
3. **įsivertinimo rezultatų ir asmeninės pažangos** siekimas tėvų ir pedagogų kontekste (vertinimo objektyvumas ir tėvų gebėjimas teisingai suprasti ir priimti informaciją);
4. numatytos veiklos tobulinimo kryptys: ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse vykdomos veiklos **uždavinio formulavimas, vertinimo ir įsivertinimo duomenų naudojimo** spektras bei galimybės. Rengiama ilgalaikė kvalifikacijos tobulinimo programa „Įsivertinimas, ugdantis vaiko atsakomybę ir savarankiškumą“, kurios vienas iš modulių yra skirtas ikimokyklinukams.

KĄ IŠSIAIŠKNO KAIŠIADORIŲ RAJONAS...?

LYDERIŲ LAIKAS
lyderiulaikas.smm.lt

PROFESINIO KAPITALO RAIŠKA I SRAUTO SAVIVALDYBĖSE

Pirminiai tyrimo rezultatai

Elektrėnų sav., Trakų r. sav., Šalčininkų r. sav., Kaišiadorių r. sav.

PROFESINIO KAPITALO dimensijos

Hargreaves ir Fulan, 2012

- **ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS:** kiekvienas žmogus, jo kompetencijos, išsilavinimas, kultūra
- **SOCIALINIS KAPITALAS:** pasitikėjimu grindžiami žmonių tarpusavio ryšiai, priklausymas bendruomenėms ir tinklams, savitarpio pagalba
- **SPRENDIMŲ PRIĖMIMO KAPITALAS:** pasitikėjimas savo kompetencija, gebėjimas ir drąsa savarankiškai priimti sprendimus

„Lyderių laikas“ tyrėjai doc. dr. Jūratė
Valuckienė ir lekt. Sigitas Balčiūnas

TYRĖJŲ KONSULTACIJA SAVIVALDYBĖS KŪRYBINEI KOMANDAI (2018-02-21)

Projektas „Lyderių laikas 3“: LYDERIAI AUGINA
PROFESINĮ KAPITALĄ ...

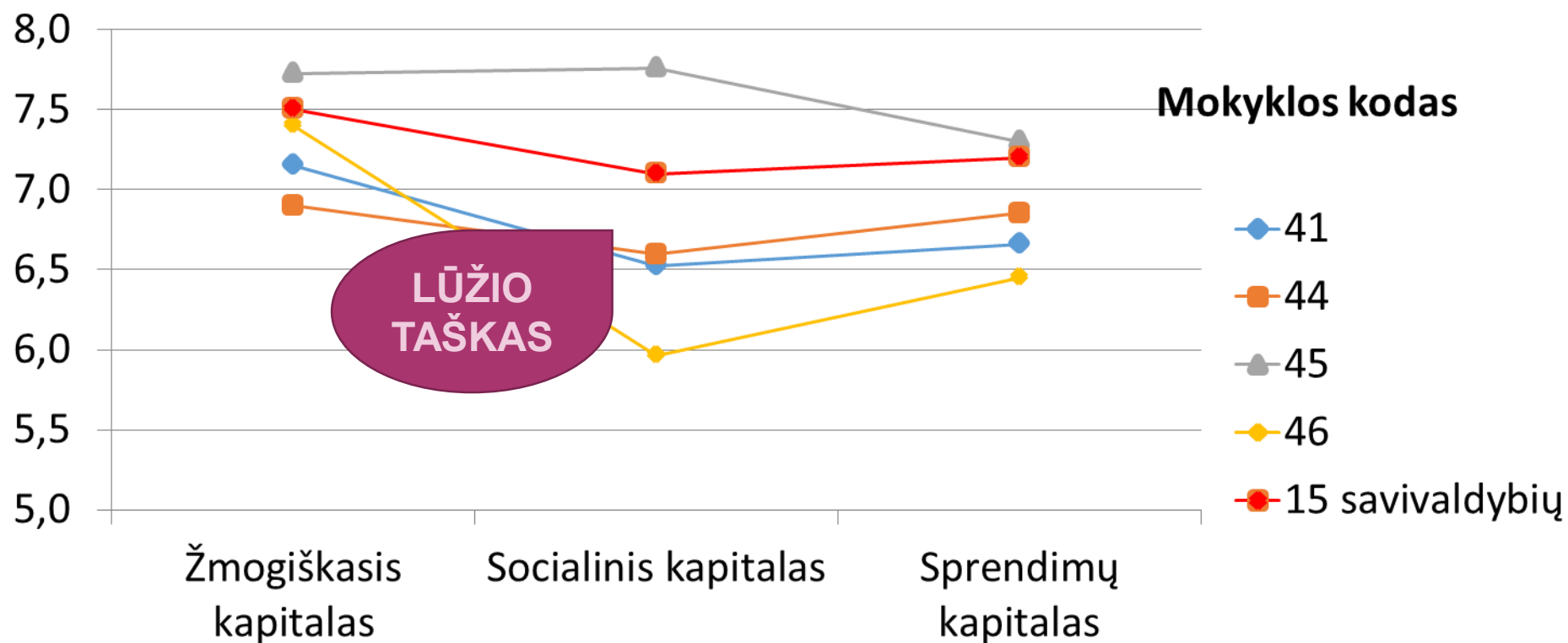

PROFESINIS AUGIMAS – KIENO ATSAKOMYBĖ?

- Profesinio kapitalo niekas negali paskolinti ar padovanoti;
- Švietimo politikai ir vadovai gali tik sukurti gerą arba prastą aplinką investicijoms į profesinį kapitalą;
- Mes patys – mokytojai – individualiai ir bendrai esame atsakingi už investavimą į savo profesinį kapitalą;
- Niekas nenori investuoti į tuos, kurie patys į save neinvestuoja;
- Asmeninė galimybė ir atsakomybė, visokeriopa parama kolegai kitose klasėse/grupėse – būtina sąlyga visos švietimo sistemos kaitai.

Profesinio kapitalo raiška. Kaišiadorių rajono savivaldybė

Mokytojų imties duomenys (skalė nuo 1 iki 10, N=81)

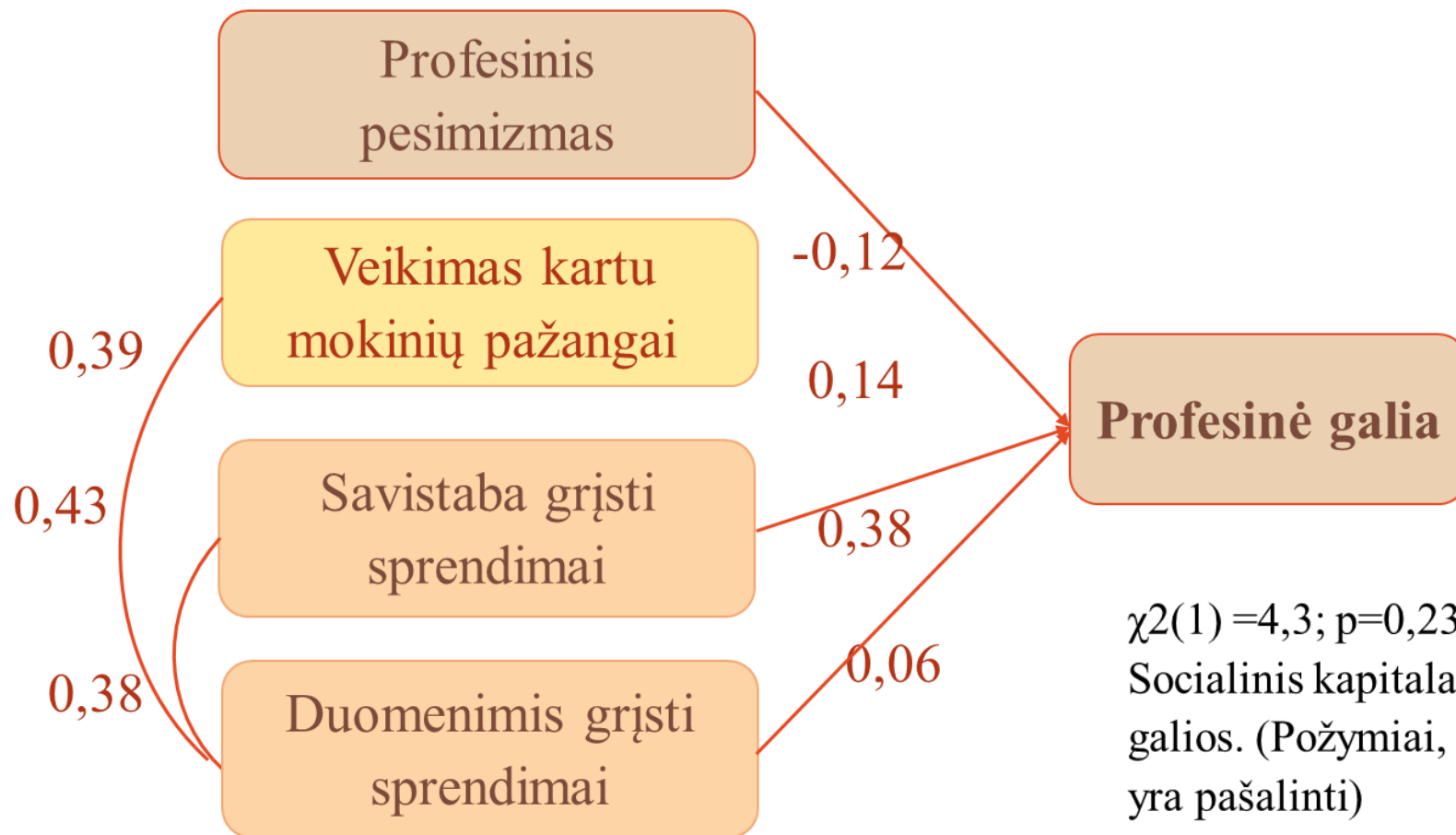
Socialinis kapitalas

(Hargreaves, Fulan 2012)

- Pasitikėjimas
- Bendradarbiavimas
- Kolektyvinė atsakomybė
- Profesionalūs tinklai
- Savitarpio pagalba (ir kolegų „spaudimas“)
- Kolektyvinis veiksmingumas (nauja)

Socialinio kapitalo, žmogiškojo kapitalo ir profesinio kapitalo ryšys.

Ikimokyklinio ugdymo pedagogų apklausa (N=230)

$\chi^2(1) = 4,3$; $p = 0,23$; CFI=0,99; IFI=0,99; RMSEA=0,043

Socialinis kapitalas apsprendžia 25 proc. profesinės galios. (Požymiai, kurių įtaka statistiškai nereikšminga yra pašalinti)

Mokymai ir konsultacijos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams

- Konsultacija – mokymai ikimokyklinio ugdymo pedagogams „Vaiko veiklos įsivertinimas“ – Sigita Balčiūnienė (Utenos Lopšelio – darželio „Želmenėlis“ direktorė);
- Kūrybinė laboratorija „Vertinimas ir įsivertinimas ikimokykliniame ugdyme“ (2018 m. spalio).

Ikimokyklinis, priešmokyklinis ugdymas. Atviros veiklos

- Kaišiadorių rajono savivaldybės pedagogų atvirų veiklų/pamokų ciklas „Įsivertinimas, skatinantis vaikų atsakomybę ir savarankiškumą“ (2018 m. gruodis – 2019 m. sausis). Iš viso vyko **50 AV/P**, iš jų – **7 ikimok./priešmok.** Jas vedė 9 auklėtojai ir 1 logopedė. Populiariausia forma – Ryto ratas. Veiklose dalyvavo **85 vaikai**.
- Veiklą stebėjo rajone dirbantis išorės vertintojas (privaloma), mokyklos administratorius ir pageidaujantys pedagogai (išankstinė registracija). Speciali stebėjimo forma.

Ikmokyklinis, priešmokyklinis ugdymas.

Atvirų veiklų stebėjimo duomenys

STIPRIEJI VEIKLOS ASPEKTAI	TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI
• Dialogas tinkamas, šiltas, nuolatinis 6, • Vaikai noriai įsivertina 5, drąsiai jaučiasi; • Skatinimas padėti vieni kitiems, pagyrimas už pastangas 2; • Aiškos užduotys 2 ir joms formuluojami kriterijai 4; • Teikiama pagalba vaikams. Vaikai nebijo klausti 2; • Vaikai mokomi ir skatinami įsivertinti 4 sąžiningai, mokomi savistabos ir savivaldos 2.	• Vertinimo kriterijai nenurodomi arba neaptariami 5; • Skatinti vaikus pakomentuoti, kodėl taip ar kitaip įsivertino 4; • Laiko vadyba (4 val. be pertraukos – sunku vaikams, įsivertinimo būdų įvairovės nėra); • Dominuoja pedagogas; • Mokyti vertinti draugų darbus 2 • Skirtingų lygių užduočių trūko; • Įsivertinimo būdų įvairovė; • Vertinimo ir įsivertinimo informacijos panaudojimas.

Respublikinė metodinė-praktinė konferencija ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojams „Nuo uždavinio iki rezultato“ 2019-06-12 d.

- A. Šarskuvienė – veiklos struktūravimas, uždavinio formulavimas, vertinimo kriterijų aiškumas, vertinimo ir įsivertinimo duomenų naudojimas;
- Žiežmarių mokyklos-darželio „Vaikystės dvaro“ priešmokyklinio ugdymo grupės veiklos analizė (filmuota veikla);
- Praktinės užduotys;
- Apibendrinimas – tolimesni žingsniai veiklos tobulinimui, refleksija.

IKIMOKYKLINIS UGDYMAS – UGDYMO MOKYKLOJE PAMATAS, VAIKO ASMENYBĖS ŪGTIES LOPŠYS.